Zu beziehen durch alle Postämter und beim Alleinvertrieb.

№ 9 РІК Jahrg. I. CHLIBOROB — DER LANDMANN FUR UKRAINISCHE ARBEITER IN DER LANDWIRTSCHAFT PREIS ЦІНА 15 PF. ПФ.

ХЛІБОРОБ

СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКЕ ВИДАННЯ ЧАСОПИСУ
Landwirtschaftliche Ausgabe der Zeitung

UKRAINEZ — DER UKRAINER
УКРАЇНЕЦЬ

Адреса редакції / Schriftleitung: „CHLIBOROB" Berlin-Charlottenburg 7, Postfach 218

14 липня / juli 1943

Замовлення приймають усі поштові уряди і: Fremdsprachendienst-Verlags-G.m.b.H. Berlin-Charlottenburg 2, Knesebeckstraße 28

Вх. № ___ м-ця ___ року

Бій почався

КАРИ КАТАМ!

Слідами большевицьких злочинів у Вінниці

Шукають вісток з того світу

Одна з багатьох

ВІННИЦЯ:

Протягом довгих років большевицького лихоліття народ український переживав не одну чорну годину, купаючися у власній крові та вмираючи жахливою голодною смертю біля магазинів повних української пшениці. На наших очах большевицькі звірі допускалися найжахливіших злочинів над нашими рідними й переводили свої божевільні експерименти на живому тілі нашого народу. І от тепер нове викриття, що морозить кров у жилах, що змушує нас у святому гніві стискати п'ястуки та озивати про помсту на катів!

На західній околиці міста Вінниці знайдено нові масові могили українців, насамперед українських селян, жахливо замордованих большевицькими злочинцями. Послухаймо, що пише про це спеціяльний кореспондент, який побував у Вінниці:

Підлітаючи літаком до Вінниці, бачимо під собою затишне привітне місто, що розташувалося на золотих луках долини Бугу. Перед нами картина праці й відбудови.

Страшною протилежністю до цієї мирної картини є жахливі викриття, що сталися останніми тижнями у Вінниці і зробили ім'я міста символом страшного обвинувачення большевицької системи та її катів перед усім цивілізованим світом. Однією з вулиць Вінниці, що веде поза місто, йдуть, як на пропу, кожного дня все нові й нові сотні людей до однієї великої садиби, що простяглася вздовж шляху поза містом: вони йдуть шукати своїх родичів і знайомих, які зникли в 1937—38 рр.

Тут, у цій садибі на Долинках, на Підлісній вулиці серед мирної української природи знайдено сліди одного з найжахливіших злочинів цілої людської історії.

Представники українського населення звернули увагу органів німецької влади на те, що НКВД спорудив тут підсаріло щільну огорожу і люди думали, що в цій садибі робиться щось таємниче. Підчас відвідин садиби виявлено заглиблення в ґрунті, які справляли враження заплих могил. Зроблено спробні розкопини, наслідки яких перевершили найбагатшу фантазію: знайдено велетенську масову могилу з мерцями, руки яких були зв'язані за спинами, і люди вбиті пострілами з дрібнокалібрових гвинтовок у потилицю. Розкопини тривали: спочатку викопано сотні забитих, а сотень зросталися тисячі й дотепер виявлено в цьому саду вже 4000 забитих. Слідство встановило, що нещасні належать до тих заарештованих в 37—38 рр. українців, які жили колись у Вінниці та її околиці. Експерти встановили, що забиті закопані тут у 1938 році. Твердження експертів збігалися з численними показами свідків та людей, які щодня суцільним потоком ідуть до цієї вітепер всесвітньо відомої садиби розшукувати своїх близьких. Це ствердженє також і знайденими документами та родичами, що пізнають забитих. Незабутнє враження справляють нещасні жінки, які, розшукуючи в цьому місці жаху своїх чоловіків, раптом знаходять або якийсь одяг або якусь монограму на білизні, яка позбавляє їх останньої надії на повернення. Але ще страшніше чути, слухати розповіді всіх цих людей, розповіді, в яких червоною нитиною проходить твердження, що ніхто не міг почувати себе безпечним від сваволи кривавого уряду. Досі розпізнані вбиті—всі без винятку українці, здебільшого колгоспники. Виявлено також декілька священиків та приналежних до релігійних громад. Родичі розпізнаних заявляють, що свого часу в НКВД їм видавали довідки з зазначенням, немовби то їх нещасних рідних ув'язнено в далеких таборах на 10 років без права листування. Жінки поприносили своїм чоловікам теплий одяг, матері принесли своїм синам до в'язниці їжу на дорогу І тепер все це знайдено в могилах разом з забитими.

Поблизу садиби розташовані поодинокі будиночки, мешканці яких розповідають нам деякі деталі історії цього клаптика землі. Навесні 1938 року НКВД реквізувало цю ділянку. Негайно збудовано високочавний паркан і проходити повз нього було суворо заборонено. Одного разу перелів через цей паркан хлопчик, щоб поласувати фруктами, і з того часу ніхто його більш не бачив. З часу спорудження паркану систематично приїздили вночі на цю ділянку вантажні авта. Це тривало майже до 1941 року. Іноді з вікнисків світла видно було, що в садибі засвічували прожектор підчас вивантаження авт. Вдень систематично під'їздили до садиби авта комісарів НКВД, які коротко затримувалися в середині. Окремі свідки твердять, що чули підчас таких відвідин постріли дрібнокалібрових рушниць. Деякі свідки твердять, що бачили після поїздок нічних авт сліди крови на бруку. Ці свідчення дають можливість зробити висновок, що більшість жертв замордовано в самому НКВД, а окремі вбивства відбувалися в цьому саду.

Перед нами лежать протоколи про розпізнання 186 забитих. У більшості з них знайдено в кишенях протоколи обшуку НКВД, в інших квитанції про відібрані речі, ще в інших оповістки НКВД.

Колгоспника Михайла Михайлюка з Сарванців розпізнали по знайденій в одній з його кишень записочці, якою він звертався востаннє до своєї жінки. В листі цьому він називає між іншими ряд осіб, які спричинилися до його арешту.

Робітника Мисляка пізнала його дочка по біблії, яку знайдено в його клуночках. Багато з замордованих розпізнано по кашкетах, монограмах на білизні, одягу і т. інш.

За що ж заарештовано та позбивано цих людей? На одного донис зедачий сусід, іншого вважали за релігійного й тому підозрілого. Ще од-

(Продовження на ст. 2)

На Сході ревуть гармати

З головної квартири Фюрера, 8 липня.

Верховне Командування Збройних Сил повідомляє:

На просторі між Білгородом і на південь від Орла дійшло вчора до тяжких танкових боїв, підчас яких частини наземних військ, зенітна артилерія та з'єднання бомбардувальників знищили понад 400 совєтських танків. Глибоко розгалужену систему ворожих укріплень проламано в запеклих боях, що відбувалися серед лісів і в селах.

З'єднання бомбардувальників підтримали наступальні дії наземних військ та завдали ворогові великих втрат в людях, важкій зброї та транспортних засобах. В запеклих повітряних боях німецькі літаки та зенітна артилерія збили над бойовим простором середньої ділянки східного фронту 193 совєтських літаків.

Вночі авіяція атакувала місця розташування ворожих військ, залізниці та шляхи постачання в глибині ворожої території.

З інших ділянок східного фронту не повідомляють про будь-які важливіші бойові дії.

Верховне Командування Збройних Сил сповістило з головної квартири Фюрера 7. липня:

На просторі між Білгородом і на південь від Орла тяжкі атаки, що їх большевики переводили приготованими вже кілька тижнів тому великими силами, також і вчора не мали успіху. Навпаки, німецькі війська при активній підтримці авіяції, самі перейшли до наступу. Пощастило прорватися глибоко в розташування ворога та завдати йому тяжких втрат. Самі тільки частини наземних військ знищили або вивели з ладу понад 300 ворожих танків, частинно найновішого випуску.

Також і в повітрі над цим бойовим простором тривали запекті бої з потужними з'єднаннями совєтської авіяції. Протягом 5. й 6. липня в повітряних боях і зенітною артилерією збито 637 ворожих літаків, серед них значну частину важких бомбардувальників. Власні втрати становили 41 літаків.

Дві революції

Маємо на увазі дві революції: націонал-соціялістичну й большевицьку. Яка ж між ними ріжниця? Націонал-соціялістична революція здійснилась майже без пролиття крови, жадне вікно, як слушно сказав Адольф Гітлер, не було розбите, ніщо не знищене з творів попередніх поколінь. Та, проте, це є справжня революція, одна з найбільших революцій світу, що вже тепер має й матиме в майбутньому для цілого людства більше значення, ніж колишня велика французька революція. Інакша справа з большевицькою т. зв. жовтневою революцією. Підчас її здійснення зруйновано всі поміщицькі та заможніші селянські господарства й житлові будинки, знищено добру половину всіх фабрик, зруйновано транспорт, церкви, музеї, вигублено — страшно й вимовити — кругло тридцять п'ять міліонів людських душ, а серед них майже всю колишню провідну верству.

Націонал-соціялізм свідомо зберігав старі народні традиції та використовував і використовує для побудування нового соціяльно справедливого життя всі наявні сили народу. Тому, зруйнувши, наприклад, основні родові привілеї, він зовсім не посягав на життя людей з високими титулами. В армії націонал-соціялізм і не пробував касувати ранги та зовсім і в гадці не мав обмежувати права старшин чи заводити подвійне командування (старшина й політкомісар). Натомість, піднесено до належного значення і розуміння поняття раси та твердою рукою знищено чужинні впливи (жидівство), хоч і тут обійшлося без помітної дезорганізації господарства. До сфери віровиявання націонал-соціялістична держава не втручається.

Большевики, натомість, свідомо руйнували народну традицію, для будови свого комуністичного ладу вони відкинули понад 90% населення, орієнтуючись тільки на 9% пролетаріяту («диктатура пролетаріяту»). Пізніше, збудувавши державний апарат, закріпостили й пролетаріят, перетворившись на суто поліційну державу, зразків якої треба шукати хіба що серед давніх азійських тиранів. Національну духову культуру зруйнували, а на її місці ніби будували «національну формою, соціялістичну змістом» культуру якогось уявного вселюдства.

Чи не найпомітніша ріжниця між ними двома рухами в ставленні до людини. Націонал-соціялізм дуже високо ставить людську гідність: адже всі реформи, соціяльні поліпшення, гігієнічне вдосконалення умовин праці, організація спорту й розваги для робітництва — ці основні завдання націонал-соціялістичної держави за мирних часів — мають на увазі перш за все людину, й то не якогось далекого майбутнього нащадка, але людину сучасну, що живе і працює сьогодні. Німецький націонал-соціялізм лік в інтересах всіх німців, незалежно від соціяльного походження та політичних переконань. Відомі, наприклад, турботи націонал-соціялістичного проводу про долю та охорону життя німецьких емігрантів-комуністів у СССР.

Цілком протилежно в большевиків. Для них людина є лише інструмент, живе знаряддя. В інтересах якоїсь утопії, якогось майбутнього «людства взагалі» вони звели життя сучасних людей до рівня тваринного животіння, перетворили творчі людські одиниці в механізованих роботів. Замість того, щоб підтримати село й самим спертися на цю основу народа, як не продумано робить націонал-соціялістична Німеччина, большевики своєю лихою колективізацією зруйнували до основ село, перетворивши селян у повітніх кріпаків. Все, що відрізняє людину від тварини: релігія, традиції, кохання,

родина—проголошено за «буржуазні забобони» і нещадно винищувано. На відміну від націонал-соціялістичної солідарности всіх членів нації та їхньої співпраці, у большевиків в основу покладено клясову боротьбу, нанькування одного громадянина проти іншого.

Між обома партіями — німецькою націонал-соціялістичною робітничою партією і всесоюзною комуністичною партією (большевиків)—є грунтовна ріжниця. Крім розходжень в філософських системах: у націонал-соціялістів — прозумана, дозріла ідеалістична філософія Гегеля, Канта; у большевиків — недороблена філософія т. зв. діялектичного матеріялізму, або «Гегель, поставлений сторчголов», за виразом самого творця матеріялістичної філософії Фойєрбаха. Крім цих філософських розходжень є велика ріжниця також і в структурі обох партій. Націонал-соціялістична партія масова: кожний чесний німець може вільно вступити до партії. Сама ж партія побудована на принципі провідництва та особистої відповідальности. На чолі партії, а тим самим і цілої нації, стоїть провідник-Фюрер, який відповідає перед власним сумлінням, перед історією за долю цілого народу. Натомість у большевиків партія творить вузько-замкнене й обмежене коло людей, доступ до якого надзвичайно утруднений. Це, очевидно, є не лише вплив жидівсько-масонських принципів, а пов'язане з тим, що членство націонал-соціялістичної партії означає тільки збільшення завдань і відповідальности, тоді як організований комуніст автоматично стає членом привілейованої касти совєтських можновладців.

Компартія не має особистого керівництва, провід у ній здійснюють Центральний Комітет та Політбюро; не має вона навіть номінальної голови, а тільки генерального секретаря. Звідси в націонал соціялістичній державі вся праця побудована на принципі особистої відповідальности, а в большевиків на відповідальності колективній, або — простіше кажучи — на безвідповідальності. У Німеччині за якусь певну працю відповідає й певна особа. У большевиків для найгрібнішої роботи скликається пленум, твориться «ударна бригада», складається комітет і т. д. і т. д., а внаслідок вічне тупцювання на місці. Коли ж якась «кампанія провалиться», то відповідальности притягається цілий гурт людей, а іноді й цілі прошарки населення («ліквідація куркульства», розстріл 10 000 т. зв. «білогвардійців» після вбивства Кірова, тощо). При цьому варто відзначити, що творцем націонал-соціялізму є в дійсності справжній, правда, геніяльний робітник Адольф Гітлер, тимчасом як Ленін — син поміщика, а сам — «революціонер-професіонал».

Признаємо, що большевики мають деякі досягнення, зокрема в будуванні тяжкої промисловості, виготовленні зброї, але за ці досягнення заплачено хослівним ожебраченням цілої людности, смертю міліонів осіб. Націонал-соціялістична Німеччина має величезні досягнення в мирнім будівництві (цього большевики зовсім не мають), а крім того й значну кількість зброї, і все це рівночасно з піднесенням життьового рівня громадян. Не можна забувати при тому, що до розпорядження большевизму, починаючи від 1918 р., стояв цілий ряд багатих від природи областей і країн, тоді як націонал-соціялізм перебрав владу в зруйнованій війною Німеччині щойно в 1933 р. Проте, тепер ясно бачимо, що націонал-соціялізм за неповних сім літ мирної праці має незрівнано більші досягнення, ніж большевики за 23 роки свого «мирного» панування.

З цього коротенького співставлення обох систем зрозумілим стає, чому в Німеччині — радість життя, добровільний послух, дисципліна, любов і відданість Фюреровi, а в СССР — рабство, невільницька праця людських автоматів, безпритульність, хуліганство, голод... Тут життя, там смерть.

Битва між Орлом та Білгородом

Битва в коліні фронту між Орлом і Білгородом триває далі з найбільшою силою. Німецька розвідка своєчасно вияснила большевицьку підготовку до наступу на цій виключній ділянці східного фронту, що на неї в Москві, Лондоні й Вашінгтоні протягом певного часу покладали найбільші надії. Неймовірно швидкий, знекиньки розпочатий німецький протинаступ завдав ворогові надзвичайно великих втрат в танках, літаках і людях, знищуючи тим самим людські й матеріяльні резерви, які большевики були зосередили, як видно, для закроєних на велику мірку воєнних операцій.

На просторі між Білгородом і Орлом німецька розвідка ще раніше встановила зосереджування великих большевицьких сил. На цій ділянці головна лінія німецького фронту на південь від Орла проходить глибоким вигином на захід, що сягає до Рильська й Сум, і далі повертає до Білгороду. В центрі цього вигину лежить Курськ. Звичайно, можна було сподіватися, що большевики намагатимуться використати цю чималу заглибину фронту для підготовки більших воєнних дій. Крім того і в британсько-американських воєнних повідомленнях цей простір не раз привертав до себе увагу. Дальші розвідчі дії з німецького боку ствердили, що власне в цьому вигині большевики зосереджують велику кількість танків, літаків та артилерії.

З метою докладніше довідатись про наміри большевиків, німецькі загони 4. лінія пожвавили свої дії й насамперед на просторі біля Білгороду, здобули важливий, висунений наперед большевицький пункт та в багатьох місцях досягли й проломили головну лінію большевицьких укріплень. Рівночасно на північний схід від Білгороду та на південь від Орла також почалися німецькі розвідувальні дії великими з'єднаннями. Здобуті німцями ворожі позиції та відомості змусили большевиків уже 5 липня розпочати широкий наступ. Не зважаючи на участь у боях великих мас большевицьких танків, літаків і військових частин, большевикам не пощастило навіть витіснити німців з тих позицій, що їх вони здобули напередодні.

Наступного дня, 6. липня, виявилося, що німецькі розвідчі загони повністю досягли своєї мети і цілком з'ясували положення, при чому німецькі дивізії негайно розпочали протинаступ, вдираючися глибоко в систему большевицьких укріплень. Про розміри і запеклість боїв найкраще свідчать подані вчора й сьогодні від Верховного Командування відомості про втрати большевиків. Німецькі збройні сили виявили й тут свою величезну перевагу над большевиками.

Дальшого розвитку цієї величезної битви треба ще почекати. В кожному разі вже протягом перших днів большевикам на цій такій важливій для них ділянці фронту завдано жахливого удару, що на деякий час паралізує тут усі большевицькі задуми. Та навіть незалежно від дальшого перебігу битви, вже самий факт, що в цих запеклих боях німецька зброя знову показала свою величезну силу, створює цілком нове положення не тільки для большевиків, але й для їх американсько-британських союзників. Після двох днів боїв американсько-британське командування на великий випадок повідомило, що перебіг боїв на Сході, як би він не відбувався, аж ніскільки не змінює їх стратегічних плянів. Це скромне твердження звучить тим дивніше, що досі майже всі американсько-британські військові кореспонденти і дописувачі неодноразово вказували на можливість большевицького наступу, при чому дуже часто згадувалося саме про большевицький наступ на Україну, що, на думку американсько-британських дописувачів, має «вирішальне значення для війни на Сході». Щодо становища на східному фронті думки представників американсько-британських військових кіл були досить різноманітні: одні стверджували, що коли Німеччина не почне цього року наступу на Сході, то остаточний наслідок війни буде для неї досить сумнівний; а всі разом висловлювали найрізноманітніші здогади про силу німецьких військ на Сході й на Заході.

Ця фантастичній грі військових комбінацій битва біля Орла поклала кінець й одночасно поснилала большевицькі вимоги до Англії й Америки щодо т. зв. другого фронту. Большевицька преса чимраз настирливіше домагається від англо-американського командування збільшити допомогу. Досі плутократичні союзники потішали большевиків, що цього року немає підстав числитися з надзвичайною силою німецької армії на Сході, а тепер плутократам доведеться вивертуватися якось інакше.

Останніми днями військовий кореспондент лондонського часопису «Таймс», Фелл, твердив, що людські й матеріяльні резерви большевиків також можуть мати свій кінець, вказуючи при цьому на надзвичайно скрутний стан большевицького транспорту й постачання харчів. Сьогодні цей самий дописувач застерігає переоцінювати большевицький воєнний потенціял, особливо в зв'язку з тими жахливими втратами, що їх понесли большевики за перші чотири дні битви між Орлом і Білгородом.

Німецька „Біла книга“

Букарешт, 5. липня. — Опублікування німецької книги — «Рузвельтів шлях до війни» —привернуло в Букарешті пильну увагу громадсько-політичних кіл. Доповіді французьких послів у Вашінгтоні де Лібеля та Сент Квентіна французькому міністрові закордонних справ, наведені в книзі, розглядають тут, як незаперечний доказ того, що Рузвельт свідомо і планово готував конфлікт поміж Францією та Державами Осі. Опубліковані документи незаперечно доводять також, що військова політика Рузвельта визначалася його глибокою ворожістю до тоталізованих держав та їх провідників.

Пресбург, 5 липня. — Словацька преса широко публікує документи про ролю Рузвельта в цій війні. «Словак» пише, що провина Рузвельта і його жидівських попихачів була вже ясна кожному европейцю. Коли б Рузвельт не давав гарантій англійцям, французам та полякам, ніколи б не дійшло до цієї війни. Те, що кожна людина уже знала в Европі, нині стверджено документально.

Майамі, 4. липня. — Сенсаційні німецькі викриття щодо ролі Рузвельта, як підпалювача в цій війні, викликали жвавий інтерес у цілій італійській пресі. Газети друкують на першій сторінці докладні статті під такими назвами, як: «Рузвельт — імпресаріо війни» («Корріере делля серра»), «Як Рузвельт організував війну» («Газетта дель Пополо»), «Для маскування внутрішнього банкрутства Рузвельт розпалив війну» («Стампа»).

ПОТОПЛЕНО 53 000 БРТ.

Німецьке Верховне Командування Збройних Сил в своєму введенні від 7. липня сповіщає, що німецькі підводні човни на Атлантику й у Середземному морі потопили дев'ять ворожих торговельних пароплавів на 53 000 брт. та один транспортний вітрильник.

Кари катам!

(Продовження зі ст. 1)

ного розстріляли за те, що назвав він, стоячи в черзі, одного з синів Ізраїля — жидом. Про інших не мають родичі жадних здогадок, за що б могли заарештувати їх близьких і пояснюють цей факт лише тим, що комісарі НКВД мали завдання провадити певну кількість арештів. Свавілля жахливого кривавого уряду повстає у всій своїй повноті. Ніхто не міг почувати себе певним: ані робітник, ані селянин, ані службовець. На кожного совєтського підданця чекали високі мури в'язниць НКВД та жидівські комісари, за кожним з них стежили шпигуни, які повинні були доводити свою відданість щомісячною визачею якоїсь кількости жертв катам. Але вище всіх і перед усіма стояло дуло того знаряддя вбивства, яким здійснювався відомий «постріл у потилицю».

І ще сьогодні відчуваємо ми в голосах тих, хто розповідає про 1937 і 1938 рр. відгомін того жаху, який панував нах цими людьми за часів большевизму.

Садок на Підлісній вулиці заховав у собі багато більше як 4 000 осіб. Але цього мало було навіть для такого невеликого міста, як Вінниця. Поблизу садка знайдено й інші братські могили. В парку большевики влаштували з незрівнянним цинізмом пал могилами забитих ними людей гойдалки й майданчики для танців поблизу ж знайдено сліди ще інших місць масового поховання жертв НКВД. Слідство виявить, скільки замороджених зберігають у своїх надрах ці могили.

Це те, що подав кореспондент. Читаєш і перед очима знову в цілій повноті виринає жахливе минуле. Кінець першої світової війни, революція в Росії й могутнє зрушення в Україні, що ним народ український зголошував і здобував право на власне життя. Та не зломили ще були радісні, воскресні дзвони з Софії, як на Україну сунула з Півночі орда п'яної салдатні. Одною з перших її жертв був найкращий цвіт українського народу, студенти Київського університету, що полягли в нерівному бою під Крутами. І відтоді народ український не перестає стікати кров'ю . . . Відкриті могили в Вінниці, це тільки незначний, як на большевицьку мірку, епізод з того, що довелося пережити нашому народові.

Жах огорнув людей, — пишуть «Вінницькі Вісті» в своєму спеціяльному випуску, — коли вони на власні очі побачили сотні мертвих людських тіл зі зв'язаними руками. Ллються сльози, а з ними лунають і гнівні прокльони тим, хто занатував цих мучеників, хто забрав у дітей їх батьків, хто зробив удовами тисячі жінок, хто кров'ю нашого народу зросив землю України. Ввесь український народ проклинає тебе, найлютіший кате, і перед історією присягає помститися!

В останню хвилину

Гульбище на трупах

В останню хвилину з Вінниці повідомили, що там знайдені нові масові могили також на православному кладовищі і в народному парку. На місці однієї могили, де закопано сотні трупів, большевики влаштували майданчик для танців.

Черговий злочин „Секрет сервіс“?

Загадкова смерть Сікорського

Берлін, 5. липня. Сьогодні вранці бюро Рейтера оголосило офіційне повідомлення, в якому коротко сповіщається, що польський «міністер-президент» ген. Сікорський загинув. Декілька годин пізніше британське міністерство авіяції додало своє повідомлення, згідно з яким ген. Сікорський загинув на борту англійського бомбардувальника, відразу ж після того, як він стартував на Гібральтарі. Літак розбився, а при «нещасному випадку» загинули Сікорський та його донька, але **пілот літака врятувався.**

З цього приводу «Фелькішер Беобахтер» пише:

Безперечно — дивний випадок! Британський бомбардувальник з Сікорським на борту «розбивається на скалах». Сікорський та його донька забиті, а англійський пілот, якимсь чудом залишається живим! Очевидно, він вистрибнув з парашутом до початку катастрофи, хоч це і звучить не дуже ймовірно, «відразу після старту». Та ще дивніше, що шеф польських еміґрантів загинув саме тепер, коли він, відвідавши на Близькому Сході польські еміґрантські загони, тільки що виголосив декілька промов у Каїрі.

У цих промовах Сікорський заявив між іншим, що за передумову для нормальних взаємин поміж польською еміґрацією та московським Кремлем мусить правити **«звільнення півтора міліонів поляків, що їх большевики заслали до Сибіру»**. Щойно другого виступу він сказав, що **«звільнення 150 000 польських жінок та дітей може створити шлях для порозуміння з Совєтським Союзом»**.

Іншими словами провідник тих поляків, які в 1939 році оголосили «війну на віддаленні» і, в такий спосіб, узяли участь у боротьбі, а потім намагалися влаштувати свої політичні ґешефти в Лондоні та Вашінгтоні, відверто проголосив вимоги, безумовно, дуже неприємні для Сталіна та ще особливо після викриття в Катині.

З УСЬОГО СВІТУ

До остаточної перемоги!

Промова Муссоліні

Рим, 5. липня. — У своїй промові Муссоліні висловив своє ставлення до декларації, яку вручила йому директорія фашистівської партії в минулому місяці. В цій декларації італійські фашисти проголосили, що беруть на себе цілковиту відповідальність за охорону й захист нації та виставили свої вимоги в де-в'ятьох пунктах.

Муссоліні підкреслив масовий характер фашистівської партії, та зазначив, що партія і в майбутньому залишатиметься такою, 46-міліоновий народ, який незабаром нараховуватиме 50 міліонів, вимагає організації, що спроможна була б вести його до визначених цілей. Фашистівська партія завжди і в усі часи була на височині своїх завдань.

«Сьогодні, коли ворог стоїть на священних кордонах батьківщини, а 46 міліонів італійської людности створилося 46 міліонів готових до дій, енерґійних бійців, які вірять у перемогу, бо вірять у вічну ціль батьківщини» — сказав Дуче.

ЗБИТО 189 ЛІТАКІВ

З Риму повідомляють про незвичайні успіхи протилетунської оборони Держав Осі на середземноморському просторі. Протягом останніх 4 днів там збито 189 літаків, отже, майже 50 літаків денно. Разом з цими літаками британсько-американська авіяція втратила й величезну кількість вишколеного летунського персоналу.

У садибі й на полі

Перед жнивами

Ще перед початком жнив треба вдатися до цілого ряду заходів, щоб зібрати урожай без утрат та зберегти його високу якість, бо інакше ні до чого навіть найкращий урожай.

Нема рації, звісно, вичищати й прилаштувати комору тоді, коли з-під молотарки вже надходять перші мішки з зерном. Для цього краще використати загоди один в дощових днів.

Перш за все треба чисто вимести комору, особливо звернувши увагу на шпари в підлозі, де переважно гніздяться найрізноманітніші шкідники. Далі треба повимоити з комори все зайве. Старий мотлох нема чого шукати в коморі. Непогано буде чисто вимити дезинфекційним розчином машини для очистки зерна. Всі шпари й розколини треба вичистити й позамазувати, щоб вони знову не стали за осередки розмноження шкідників. Врешті комору слід добре провітрити. Сухе й свіже повітря без слідів запаху цвілі покажуть, що комора підготована для переховування збіжжя.

Вимолочене зерно треба напочатку розіслати тонким шаром, бо воно ще містить забагато вологи й сильно дихає. У великих купах воно через те швидко плісніє й гріється. Свіже зерно треба частіше перегортати, а комору важливо добре провітрювати. Тільки в дощову погоду слід закривати вікона. Якщо так доглядати збіжжя, напевно, можна сказати, що позбудешся і клішів, і зернової молі, бо ці шкідники не витримують допливу повітря й переполочування зерна.

Тяжча боротьба з жуками-зерноїдами, що про їх присутність можна довідатись з наявности поколотих та виїдених зернят. Якщо підозрівають, що збіжжя заражене цими жучками, беруть на спробу й пересівають його на рідке сито під папером. При цьому випадають брунатні, до 4 мм завдовжки жучки з хоботком спереду. Цей жучок завдає надзвичайно великої шкоди й тому проти нього треба провадити найрішучішу боротьбу. Чистота й підколитий порядок у коморі є перші передумови, щоб не допустити до його з'явлення. Якщо він уже є, тоді протруювання газом зараженого збіжжя — найкращий спосіб позбутися його. Через те, що в коморі цього зробити не можна, зерно треба попасипати в мішки і відвезти його до млина, елеватора тощо, де є дезаразійна камера. Якщо кількість зерна невелика, вистачить загорнути в купи його спеціяльні мішечки з порошком, який поступово виділяє газ. При цьому купи збіжжя треба прикрити мішками, щоб газ не так швидко випаровувався.

Після того, як усе зерно забране, комору треба старанно вичистити, а мішки залити достатньою кількістю кип'ячої води. Крім того на підлозі порожньої комори розставляють відкриті з одного боку маленькі скриньки, що містять трохи зерна, яке привабливе жукам. Через деякий час їх витрушують над кип'ячою водою і таким чином нищать жуків.

Присутність зернової молі пізнають з наявности виїдених зернят, обсотаних павутинним. Боротьба з нею така сама, як і з зерновим жучком.

Отже, чиста комора, дбайливість і уважність господаря — засоби, що допоможуть цілком зберегти зібраний урожай і забезпечити його використання для нашого прохарчування.

Льон достигає

На початку або в середині липня, залежно від строку посіву, льон жовтіє й його пора брати. Це саме час, коли в господарського погляду найдоцільніше збирати урожай. Раніше волокно дуже тонке, але насіння ще не виповнилось, а пізніше стебло й волокна дерев'яніють настільки, що їх уже не можна прясти. Отже, льон треба брати, коли стебла набули жовтого кольору, листочки здебільшого осипались, а насіння цілком виповнилось, хоч ще й не стало брунатним.

Льону не можна жати, бо стебло в місці перерізу загинає і через те знеоцінюється волокно. Льон «беруть», тобто висмикують з корінням. Ця робота вимагає великої старанности, бо стеблини треба складати рівненько, щоб не переплутати їх відразу. Льон беруть однією рукою, а другою оправляють жмуток. Треба братися за стеблини повище, щоб не захопити разом з льоном і бур'янів, смикути навкоси, витягаючи його з грунту, потім обтрусити землю й покласти в рівненькі рядки. Вибраний льон залишають лежати на землі днів 2—3, поки він не зашкарубне так, що його можна вже поставити. Довше залишати його не можна, бо інакше головки лопаються й насіння висипає, а крім того він може вкритися іржавими плямами при зміні погоди.

Льон розставляють своєрідними «шпалерами» так, що його з обох боків прогріває сонце. Льон при цьому не в'яжуть у снопи. Його залишають стояти в шпалерах, аж доки він не висхне; залежно від погоди це настає за 6—10 днів. Тоді тільки його зв'язують у снопики й звозять. При цьому треба нав'язати лише стільки снопиків, скільки можна перевезти протягом дня. Зв'язаний і залишений на полі льон натягає занадто багато вологости. На перевезла можна використовувати тільки льон і нічого більше — ані соломи, ані мотузів, що залишаються між стебелинами льону, зменшують його вартість. Брати льон найкраще в пообідній час, бо льон дуже легко натягає вологости і до обіду знов знову висхнути.

Перед тим, як мочити льон, з нього обривають за допомогою своєрідного приладу головки. Молотити льон не можна, бо це помітно зменшує міцність волокна.

Ще й дотепер льон беруть майже виключно руками. Зовсім недавно винайдено машину, щоб смикати льон, проте, й досі вона не зроблена й практично її використовують лише в декількох господарствах.

Як би там не було, чи то з машиною, чи голіруч, а льон треба зібрати якнайстаранніше, щоб зберегти якість такої важливої для нашого одягу сировини, як льняне волокно, а крім того одержати з насіння додаткові кількості олії.

Заготівля яєць в Україні

З кінцем серпня завершується господарський рік також і сектора заготівлі яєць та свійського птахівництва в Україні. Продукція й заготівля яєць уже перейшла свій найвищий рівень, що промнув у квітні та травні, коли на один місяць припадало 22—23% річного плану. Разом з тим проминула й найвища ринкова кон'юнктура на яйця. Червень дав тільки 13%, а липень і серпень разом — 15% річного контингенту яєць, що їх мають здати власники свійської птиці.

Тепер уже уставлено й умотивовано плян здавання яєць, неоднаковий для різних областей в залежності від структури птахоферм. У Криму, напр., річна норма поставки яєць з двору дуже невисока, в Миколаївській та Дніпропетровській генеральних округах, де умовини для годівлі курей сприятливі, норма зростає більше ніж удвоє, а в Житомирській та Волинській округах знову спадає до 30 шт. яєць на рік. Власники птахоферм, що здали $^{2}/_{3}$ річної норми, одержують квитки на право купівлі товарів (пункти) — по 30 пунктів за десяток яєць. Ті, що виконують останню чверть річного пляну, дістають ще по 20 пунктів за десяток.

Деякі читачі звернулися до нас з запитанням, чому це газета доходить до них раніше, ніж поставлена на ній дата. «Хлібороб» друкується кожного тижня в п'ятницю, але з поштово-технічних причин доводиться ставити дату наступної суботи.

Вийшли жінці в поле жати...

ІВАН СТЕПОВИЙ

Нам сонце засіяє

Не падай духом, не журись,
Хай кров в серці палає;
В майбутнє сміливо дивись
Нам сонце засіяє.
Ще боротьбі кінця нема,
Ще буде бій страшенний,
І зрозумієш ти й сама,
Що труд наш не даремний.
Напроти бурі треба йти
Стапевою ходою,
А не добившися мети,
Не дай собі спокою.
Хто серце має монопіт,
Той скрізь перемагає...
Крокуймо ж твердо в новий світ
Нам сонце засіяє!

АНДРІЙ ЧАЙКОВСЬКИЙ

УКРАДЕНИЙ СИН

[Історичне оповідання з останніх років Запорозької Січі]

Одного літнього ранку 1773 р. їхав степом, поміж ріками Удаєм і Хоролом, сотник самарської паланки [1]) Ничипір Заруба із сином Остапом. Видко, мандрували здалеча всю ніч, бо коні дуже знемоглися, постогнували важко та приставали на ходу.

— Вже не довго нашого горювання, — казав Заруба до свого гнідого, глядачи його пестливо по шиї, — водицю знайдемо, і змажеш досхочу викачатися по м'ягенькій траві.

Кінь наначе зрозумів козачу мову, бо почав весело пирскати і зривати вершки степових квітів. У дорозі кілька разів коні приставали, козаки будилися з дрімоти — усю ніч кунялм, сидячи в сідлах.

— Чи далеко, тату, ще до тої Січі?

— Різно буває, сину. Як людине весела туди їде, то час мнеже блискавкою. Коли ж твоє серце смуток гнітить, то час слимаком лізе, дорога вдесятеро продовжується.

— Так нам не зараз до Січі добитися..

— Нам однаково, сину, коли. Від горя не втечеш. Запоріжжя, його земля, Січ-мати... казав у задумі наче сам про себе Заруба. — Все це наше. Польські королі, а опісля московські царі, забезпечили всі ці великі простори землі за нами. Ті землі ділили козакам батьки між козацтво. Дістав і я землю. Обробив її, одружився, завів хазяйство, пасіку, придбав чимало скоту, табун гарних коней. Думав там свої старі кости скласти, а тобі гарне майно залишити. Так що ж! Прийшли московські комісари, привели якихось балканських зайдів і, не питаючись мене, почали мою землю паювати. Я не давався. Тоді прийшли царські команди, вибили впень моїх козаків, убили твою маму, та ти знаєш це — ми обидва з життям утекли..

Старий спинився. Обидва засумували й замовкли.

Заруба помітив ураз у степу кущ.

— Вже не довго нашої муки. Там на обрію, де той кущ із землі виростає, починається якась балка. Там знайдемо воду. А її нам тепер найбільше треба.

Остап дивився під руку в те місце, що батько показував, і зараз на серці повеселішало.

— Тату, на Січі заживемо. Найдемо там волю, товариство. Підемо в похід, на невірних...

Заруба усміхнувся болюче.

— Ти, сину, говориш те, чого від старих людей та сліпих кобзарів наслухався. Ті щасливі часи давно минулися. Москалі прогнали із Запоріжжя волю, січове товариство забили в диби. Кажеш бої з невірними... Я, сину, вже не підіймуу шаблі ні на турка, ні на татарина. В них, сину, більше серця до нашої справи, ніж у москалів. На Запоріжжі біля Січі москалі поставили свою фортецю. Там стоїть їх військова залога. Звідтіля наслухують, що на Січі говорять, зорять за нами, що ми робимо. В Січі аж кишить від московських шпигів. Що ті зачують або побачать, то зараз аж у Петербурзі гомоном відзивається...

— І старшина це може терпіти? — питав здивовано Остап.

— Старшина залякана, боїться за свої маєтки, сидить тихо та лише тим обороняє козацтво, що раз-у-раз посилає депутатів-столичників до Петербургу з чолобитною до цариці й подарунками для великого й малого. А треба тобі, сину, знати, що московський чиновник пажерливий, мов та молода ластів'я в гнізді. Це ненаїсні жирини, то діряві міхи, яких не напхаєш, хоч би й сам туди поліз. Вивезене туди українське майно топиться в їх дірявих кишенях. За це нам дають улесливі слова, доки піднесення їм подарунок не згине в їх кишенях. Тим то, сину, не сподівайся гараздів на Січі. Що з нами станеться, годі вгадати.

— Мені здається, тату, що на Січі буде багато таких покривджених, як і ми. Зберемо ватагу сміливців і помстимо нашу кривду.

— Правда, таких там цілі сотні, але досі вони нічого не зробили...

— Може не було проводу доброго...

Заруба на це не сказав нічого. Замовк і Остап.

Тимчасом на сході зарожевіло небо, нічна степова живина замовкла, пробудилися пани дня. Великий орел, мов корабель по синьому морю, плив повагом під блакитним небом. За ним летів шуліка, зірвалося до лету стадо диких голубів та куріпок. Із високих лідпебесних просторів почувся клекіт журавлів. Зперед коней зірвалося стадо диких кіз і пропало у високій траві. Степ ожив.

— Тату, як тут гарно! — вирвалося в Остапа.

— Гарно, сину! Гарна наша Україна. Коли б тут замість тієї краси, та були скелі й каміння, ніхто б на них не спокушався...

Ознаки балки росли на очах. Виростали дерева. А соколине око старого козака помітило дим, що виходив з-поміж дерев.

— Тут є й якесь людське житло, — сказав він, — поспішаймо.

Балка вирнала щораз виразніше. Коли приїхали над сам її край, помітили, що з-під скелі випливало джерело чистої води. Коні подалися відразу туди й нахилилися до холодної води. Обидва почали їх силою відривати від води.

— Ще б нам до нашого лиха треба було, щоб нам і коні послабли.

— Я захопив трохи в мішок ячменю для коней.

— Давай його коням, хай поїдять трохи. Тоді вже можна буде їх до води пустити.

Остап пов'язав мішечки з ячменем коням на голови, а тоді й сам напився води.

— Нам би, тату, попоїсти треба.

— Треба, та не з наших припасів. Заховаємо сухарі та кашу на чорну годину. А як тут є людське житло, то за гроші дістанемо харчів.

Коні напилися, і подорожні пустилися вниз балки, ведучи коні за поводи. Ішли туди, звідкіля доходив до них чад диму. Недибали щось, чи хату, чи землянку, бо половина тієї садиби ховалася під високою скелею. З диміря виходив грубими клубами густий дим, а із середини заходили сюди пахощі печеного м'яса. З недалекої гущавини чути було пирскання коней. Козаки поприпинали свої коні до дерева.

— Остапе, залишися при конях та не розсідлуй їх, доки я не вернуся. Не знати, на якого свата натрапимо.

Старий подався до господи. Спереду були лише одні двері, що вели до сіней. Одне теж визирало віконце з оболонкою [1]). Зайшов у темнуваті сіни. Натрапив тут на кремезного татарина в кінчастій баранячій шапці й запитав, куди заходити до хати. Татарин замегекав щось і показав на двері. Заруба домацався засуву, увійшов усередину й обкинув оком кімнату при тьмавому світлі крізь забруджену оболонку. В печі горів великий вогонь. Двоє дівчат, білява й чорнява, пекли над вогнем на рожнах великі кусні м'яса, яке поливали топленим салом, що скапувало на вогонь. За столом сиділи чотири чоловіки, одягнені по-московському. Перед ними на столі стояла пляшка з горілкою, збанок із медом, миска із сметаною та великий буханець хліба. Розмовляли з собою по-московському. Часто зачіпали словами дівчат. Білява дивилася в бік москалів з неспокоєм, видко їх лякалася. Чорнява ж на кожне зачіпне слово насуплювала брови й затискала губи, немов погрожуючи.

[1]) Паланка — невеличка укріплена містина.

[1]) Віконце скло.

(Далі буде)

„Тигри“ в поході

Запеклі оборонні бої біля Білгороду протягом 6. липня поступово переходили в щораз сильніші наступальні дії частин війська та загонів СС. З'єднання піхотних дивізій, панцерних гренадирів та панцерних дивізій СС стояли перед системою ворожих позицій, що її большевики протягом останніх місяців надзвичайно зміцнили спорудженням численних перешкод, бойових пунктів і бункерів, величезною кількістю закопаних в землю танків, широкими протитанковими ровами та глибоко розташованими мінованими полями.

Коли наказ про наступ дійшов до німецьких гренадирів, всі вони важкої зброї відкрили гураганний вогонь проти позицій ворога. Одночасно введені в дію численні димові прилади перетворили цей гураган в справжнє пекло з вогню і заліза.

Густі хмари диму над совєтськими шанцями й запасними позиціями вказували шлях до мети послідовним хвилям великих з'єднань стрімкоспалних, бомбардувальників і штурмовиків. Безперервно зі свистом летіли бомби на большевиків. Потім широким фронтом перейшла до наступу німецька піхота, підтримана безлічю штурмових гармат і танків. Розгорався бій безприкладної запеклости. Большевики невпо уявляли собі, що поставлено на карту. Вони кинули в бій все, що вцілело від залізного граду німецького гураганного вогню. Коли сотні різноманітних танків з потужними «Тиграми» на чолі вирушили проти внутрішнього поясу совєтських укріплень, проти цих колосів большевики відкрили скажений оборонний вогонь, що не міг, проте, їх затримати.

Нестримно промощували собі шлях сталеві велетні, своїми важкими гарматами примушуючи замовкнути відпорні гнізда. Під захистом цього пересуваного валу пробивалися вперед гренадири.

Ще до того, як маси наступаючих військ досягли розташування в системі ворожих укріплень величезних протитанкових ровів, два батальони СС, підтримані кількома «Тиграми» та штурмовими гарматами знесли совєтські форпости і проскочили до самого рову. Міновані поля, перепліутані колючим дротом, пануючі над місцевістю бункери та розталужені бойові позиції, які, здавалося, робили з нього неприступну для людини перешкоду, не могли затримати його подолання.

При цьому лишило до запеклих рукопашних боїв, що їх, врешті, вирішив видатний боєвий дух гренадирів СС під проводом їхнього полковника командира. На чолі своїх вояків він злобув протипанцерний рів, вдерся глибоко в розташовану за ним систему ворожих укріплень, проломив їх за допомогою танків і дивізій, що надійшли, та при зразковому співдіянні авіяції створив тоді передумови для прориву совєтського фронту.

З усією силою рушили німецькі війська в цей пролім, що його з боєм все більше поширювано й поглиблювано. Особливо велике значення мало надзвичайно виняткове успішне співдіяння з авіяцією, яка, не зважаючи на запеклий опір большевицьких літаків, ввесь час забезпечувала своє панування в повітрі.

В той самий час шляхами до фронту нестримним потоком ідуть колони з припасами для війська, сунуться вперед нові танкові з'єднання. Незабутня картина величезного зміцнення нашої панцерної зброї.

«Тигр»

Золотий скарб України

Інакше й не можна назвати українську пісню, пісню, яка досі пройшла всю Европу й Америку, яка звучала у всіх столицях світу і знаходила собі сердечне й непідроблене признання з боку найславетніших диригентів та композиторів.

Про українську пісню писали вже так багато і на стількох мовах, що декому здається зайвим переспівувати одне й те ж.

Але ж хіба вчак перестає коли висловлювати любов і захоплення своїй коханій дівчині; хіба він не падає до її ніг, якщо кохає її щиро, усім розумом і серцем?...

...Скільки тобі поколінь дано, славна українська пісне! У яких тільки закутках світу не бреніла ти своєю тугою, не звеселяла своєю радістю! Та хіба простими словами можна сказати те, про що треба співати, грати, що треба висловлювати пристрасною симфонією? Пісню можна славити лише піснею. А пісні, яка б могла прославити нашу українську, не знайдете в цілому світі.

Так. Ми можемо пишатися цією славою, бо її створив наш народ, бо її створили наші предки і разом з життям дали нам і радість пісні української.

Таємницю краси нашої пісні в значній мірі, крім мелодії, яка походить із ніжної та чистої української душі, треба також шукати у барвистій, дзвінкій українській мові, бо ж, як зазначив німецький поет Боденштедт, «українська мова наївзвучніша з усіх слов'янських мов і з великими музичними завдатками».

Проте декому, навіть з українців, наших земляків «з московською блекотою, чорнилом політик», це здається дивним, бо ж вони не помічали досі у своїй мові ніякої музики, вони вважали її «мужичою», «некультурною». Вони, ці, з дозволу сказати, українці, творили далеко кращі пісні на «благородній» мові...

Це не вигадка, а справжній факт, від якого авторові моторошно ставало. Чудової літньої неділі над річкою розташувався гурт дівчат у барвистих українських вбраннях. Звичайно, вони вважали себе українками і, звичайно, численні німецькі військові, які з радістю фотографували цю мальовничу картину, вважали їх також українками. Та як боляче стислося моє серце, коли одна з дівчат не своїм голосом заверещала: «Гаварят, что я варовка...», а інші підхопили.

Хай мені шановні читачі вибачать за таку дисгармонію статті, але саме в цій дисгармонії і ховається та величезна трагедія частини нашого народу, яка страшна у своєму впливі на ввесь народ та, особливо, на молодь.

Чудова українська пісня зазнає часто такої жахливої профанації, що вже тяжко буває знайти межу між справжнім чистим джерелом і брудним доливом із смітників. А пісню ж творить народ! Невже ж і народ так сам спрофанований, невже він забувся про свою тисячолітню культуру, невже забувся про своїх справжніх мужів слави — кобзарів-запоріжців, що з кобзою йшли на бойовиська, закликали боронити рідний край до останнього подиху і часто-густо самі кидали кобзу й хапались за зброю?

Ні! Народ наш зберіг своє національне обличчя, в народному серці не вмерли прекрасні, ніжно-сріблисті мелодії рідної пісні.

Як легендарний Фенікс, знову і знову відроджувався наш народ після часів лихоліття, ще мінніший зводився на ноги, а його найкоштовніші скарби, що зберігалися у потаємних скарбницях душі народної, розцвітали й були переможним, немирущим цвітом.

І, можливо, у згадуваному спотворенні краси саме й наростає глибоке розуміння минулого й сучасного нашого народу, розуміння самих себе, своєї гордої культури. Хай серед зерна буде полова — цю полову відсіяли, і чисте, добірне насіння дало багатий, золотий урожай. Старе прислів'я говорить: не шкодуй нічого, що сталося — це є початок справжньої мудрости...

Половіють жита. Вітер теплий віє довкола, розносить медяні пахощі літа. Вийдіть у поле, послухайте, що співає лан і десь із таємної глибини прилине тиха пісня, приголубить вас і примусить забути про сумні думки, що так часто народжуються мимоволі у наші тяжкі воєнні часи.

Щиру, справжню українську пісню співають десь косарі на луці:

Розпрягайте, хлопці, коні,
Та лягайте спочивать...

Прийде вечір, на синьому оксамиті засяють зорі. Хлопці коні розпряжуть і підуть на голос, на поклик м'якої, нічної сутіні...

Ой, вийди, вийди, ясен місяцю,
Як млиновеє коло...
Ой, вийди, вийди, серце-дівчино,
Та промов до мене слово.

На такий голос не можна не вийти. Певно, вже десь тихо розчинилися двері і щире золото місяця упало на вродливе личко королівни українського стогу. Не будемо йти у те царство кохання... Сядемо десь під калиною і будемо слухати, заслухуватись і п'яніти піснями української ночі. Слухати оті дивні мелодії, може, навіть, краще, ніж кохати самому.

Хай собі співають наші «земляки» з містечкового міщанства всі оті «Катюші» й «Андрюші», хай наплюжать наші коштовні пісні на свій «благородний» лад — народ живе, народ співає своїм українським серцем, співає в горі, співає в щасті, співає в коханні і борні. Не замовкне луна української пісні, не впаде на чисте золото іржа і пройде з піснею своєю народ український через усі лихоліття до своєї сонячної будучини, а у віках і тисячоліттях «наша дума, наша пісня не пере, не загине...»

Ол. Дамаскін.

КОРОТКІ ВІСТІ

✦ «Олександрійські Вісті» приносять вістку про **нагородження трудовою медалею** місцевих працівників **Кузьми Дудника** та **Хведіра Циганова.**

✦ «Уманський Голос» в ч. 49 від 24. 6. 1943 р. приносить вістку, що **міністер заброснення Шпер у відозві до робітників із Сходу,** які працюють в німецьких воєнних підприємствах, дякував їм за великі досягнення в загальній війні проти большевиків. У цій відозві зазначено, що останніми місяцями робітники зі Сходу досягли нормально високої для Німеччини продукційности праці.

Вчімося німецької мови!

ЧЕТВЕРТА ЛЕКЦІЯ

Відповіді на завдання з попередньої лекції:

1. Ich bin gesund; 2. Peter ist jung; 3. Er ist nicht krank; 4 Anna ist jung; 5. Sie ist groß; 6. Wir sind klein; 7. Ihr seid groß; 8. Sie ist Ukrainerin.

Вправа в читанні:

Ochs Ochsen Kuh Kühe Kälber Hana
окс ок'сен ку кю'е кель'бер гане
Häuser Nuß Nüsse stark Butter weich
гой'зер нус нюсе штарк бу'тер вайх

Слова, що означають особу (наприклад, селянин, жінка) або річ (напр. дім, книжка) або умовну річ (напр: добро, воля) називаємо іменниками. Українські іменники бувають трьохого роду: чоловічного (селянин), жіночого (жінка) або середнього (дитя). Німецькі іменники бувають теж у трьох родах: der Bauer (чоловічий рід), die Frau (жіночий), das Kind (середній). Слівця der, die, das, що стоять біля іменників, не мають значення і вказують якого роду є даний іменник, вони й називаються родівниками. Буває, що іменник в ріжних мовах абериїтає той самий рід:

der Ochs	віл	(чоловічий рід)
die Kuh	корова	(жіночий рід)
das Kalb	теля	(середній рід)

Але буває й таке, що той самий іменник в одній мові належить до одного роду, а в другій — до іншого:

das Haus	(середній рід)	дім	(чолов. р.)
der Weg	(чоловічий рід)	дорога	(жін. р.)
die Nuß	(жіночий рід)	горіх	(чол. р.)

тому треба вивчати німецькі іменники тільки разом з родівниками.

Однина:	Множина:
der Bauer — селянин	die Bauern — селяни
die Frau — жінка	die Frauen — жінки
das Kind — дитя	die Kinder — діти
der Ochs — віл	die Ochsen — воли
die Kuh — корова	die Kühe — корови
das Kalb — теля	die Kälber — телята
der Weg — дорога	die Wege — дороги
die Nuß — горіх	die Nüsse — горіхи
das Haus — дім	die Häuser — доми

Як бачимо, родівник у множині є для всіх трьох родів однаковий: die.

der Ochs ist stark	бик — сильний
das Kalb ist schwach	теля — слабе
die Nüsse sind hart	горіхи — тверді
die Butter ist weich	масло — м'яке

РОЗШУКУЮТЬ

ШКУРЕНКА Леоніда Мих. — брат / ТІННУ Катерину Плах. — сестра / ОМЕЛЬЧЕНКА Леоню Іван. — сестра / ВЕТУХУВУ Ольгу Олен. — батько / КРАВЧЕНКА Бориса Макс. — сестра / СКОЧКА Івана Артем. — брат / РІЗНИЧЕНКА Петра Хвед. — батько / ПІДДУБНОГО Богдана Леонт. — син / ФЕДЧЕНКО Віру — сестра / АРТЕМЕНКА Гнота Мик. — донька / МАРЧЕНКА Івана Іван. — син / СУХОМАНИ Марію Олекс. — брат / БОРОДАЯ Івана Григ. — донька / БРОМЕНКО Надежду — брат / АПАНАСЕНКА Костю — мати / ЛИТОВЧЕНКА Миколу — брат / ТАРАТУТУ Петра Леон. — брат / СУЛИМЕНКО Марію Мус. — брат / САНЖАРЕВСЬКОГО Івана Іван. — брат / МАРЧЕНКА Анатолія — брат / КИКТЕНКА Івана — сестра / КОТЕНКО Надію — сестра / ПОДУРЦЕВА Мавелу — дружина / АЛЕКСАНДРОВИХ Івана й Ефросінію — батьки / РОМАШЕНКА Хведора — сестра / ГРИШКА Володимира Петр. — сестра / ЛЯШЕНКО Гутню Яков. — сестра / КУЧЕР Ольгу Серг. — батько / БОВИРЯ Петра — сестра / РІЗНИЧЕНКО Ганну Мик. — сестра / КАЮН Надію Тим. — сестра / ПІВОВАРОВУ Женю Меф. — сестра / ТИТАРЕНКО Олену Андр. — брат / РОМАНЬКІВ Павлелея й Михайла Петр. — сестра / МАЛЮКОВУ Стеланиду А. — сестра / СУР Петра Павл. — сестра / ПРОНІНА Олексія — син / ЯНЕНКО Віру Хвед. — брат / ОНИЩЕНКА Миколу Серг. — батько / СТЕПАНЕНКА Петра — брат / ШКУРКА Олександра Устим. — брат / КОНЬКОВА Василя Олекс. — дружина / ШЕВЧЕНКА Віктора Дмитр. — мати / ТРЕБУХОВА Миколу — батько / ЛЕВЧЕНКА Михайла Леон. — сестра / ГУЗІВ Андрія й Данила — сестра / СТАБРОВСЬКОГО Миколу — сестра / МАЛСТРЕНКОВУ Лідію Дмитр. — мати / СИДОРОВА Петра Олекс. — сестра / БЕЛІНСЬКУ Уляну Хвед. — донька / МЕЛЬНИЧЕНКА Юрія Саван. — сестра / СЛАБЬКОГО Василя — брат / ХУДОВІНУ Катерину — сестра / СЕХІНА Івана Дем. — дружина / БОРИСЛАВСЬКОГО Володимира Гнат. — сестра / ВОРОПАНОВА Елизавета Конс. — мати / ЖЕЖЕРО Пилипа Омел. — донька / МАМЧЕНКО Надію — брат / ШАЛАГІНА Михайла Хом. — брат / РОКИТЯНСЬКОГО Олексія Григ. — брат / ЧУЯШЕНКА Віктора — сестра / КОЛОМІЙЦІВ Івана й Юхима Антон. — сестра / ТАТКОВА Леоніда Вас. — дружина / ВДОВЕНКОВУ Ольгу Іван. — мати / НИРКОВА Егора Вас. — дружина / КОВАЛЕНКІВ Василя й Трою Яков. — сестра / ГНАТЮК Матю — донька / ШАРАТА Павлелея Артем. — дружина / САМОХІНИХ Агафія й Катерину — син / МАЩЕНКА Максима Павл. — син / КОМПАНІЄЦЬ Рагсу Григ. — батько / ГОРОХОВУ Палагію Серг. — батько / БАЛРАЧНУ Нину Хвед. — син / МОВЧАНА Івана Григ. — донька / КОВАЛЕНКІВ Григорія й Марію — донька / МАСЮКОВУ Марію Антон. — син / КРИВОМАЗОВУ Євфросинію — чоловік / САЛИВОН Марію — брат / КОВАЛІВ Олександра, Павла й Тимофія — сестра / ДОЛЖИКОВА Василя — мати / МАСЛЮКА Анатолія — брат / ЯКИМЕЦЬ Клавдію Трок. — сестра / ПАНТЕЛЕЙМОНОВА Андрія Олекс. — сестра / КЛИМЕНКА Михайла Григ. — дружина / ФУРСЕНКІВ Дмитра й Ольгу — брат / ОРАЛ Бориса Хвед. — брат / ДЕНИСЮК Марію Луч. — чоловік / ШЕМИГОН Нину Вас. — сестра / САФІУЛІНУ Аммару Конс. — сестра / СОВОНКА Івана — донька / ПОЛІЩУК Олександру — сестра / ЗАВИВАЛКО Надію Петр. — батько / КОЛЕСНИКОВУ Віру Йосип. — чоловік / МЕЛЬНИЧЕНКО Антонину Олекс. — сестра / КРИШТАЛЬ Ольгу Тим. — сестра / ГАРАСИМЕНКА Івана Степ. — брат / ДІБРОВУ Олексія Кир. — брат /

In der heutigen Nummer der Zeitung:

Seite 1

Auf den Spuren der bolschewistischen Verbrechen in der Ukraine. Ueber die Entdeckung der neuen Massengräber in Winniza.

OKW.-Bericht vm 7. und 8. Juli.

Im Osten wieder donnern die Geschütze.

Zwei Revolutionen. Ein Artikel über die Unterschiede zwischen nationalsozialistischer und bolschewistischer Revolution.

Seite 2

Die Bedeutung der Schlacht im Raum von Orel. Kommentare zu den neuesten militärischen Ereignissen im Osten.

Kurze militärische und politische Nachrichten.

Aus aller Welt.

Seite 3

Auf der Scholle. Landwirtschaftliche Fachartikel.

Der gestohlene Sohn. Eine Erzählung aus dem ukrainischen Leben.

Seite 4

„Der Tiger“ geht vor. PK.-Bericht aus den Kämpfen im Osten.

Schatz des ukrainischen Volkes. Ueber das ukrainische Lied.

Kurze Nachrichten.

Lernen wir die deutsche Sprache.

Suchanzeigen.

«ХЛІБОРОБ» — часопис для сільсько-господарських робітників зі Сходу. Виходить щотижня. Передплата: 1.95 РМ на чверть року і 18 пфг за поштову доставку. Видавництво:

Богдан Кравців.

Головний редактор: Андрій Луців

„CHLIBOROB“ („Der Landmann“) — Wochenblatt für die landwirtschaftliche Ostarbeiter.

Bezugspreis: 1.95 RM vierteljährlich u. 18 Pf Zustellgeld. Verlag: Bohdan Georg Krawiw, Berlin W 30. Hauptschriftleiter: Andrij Luziw, Berlin SO 36. Alleinvertrieb: „Fremdsprachendienst“ G.m.b.H., Berlin-Charlottenburg 2, Knesebeckstraße 28. Telefon: 91 00 91.

Druck: Wendt & Matthes G.m.b.H., Berlin C 2